

Rozhodnutí Krajského soudu v Brně ze dne 29.11.1961, sp. zn. 8 Co 274/61, ECLI:CZ:KSBR:1961:8.CO.274.1961.1

Číslo: 16/1963

Právní věta:

ČSD - Sdělovací a zabezpečovací stanice a ČSD - Železniční stavitelství jsou samostatnými hospodářskými organizacemi, které jsou způsobilé být účastníkem řízení před soudy; jsou vůči sobě třetími osobami ve smyslu § 2 vyhl. č. 38/1957 Ú. l., o provádění pojištění zákonné odpovědnosti za škody způsobené provozem motorových vozidel.

Soud: Krajský soud v Brně

Datum rozhodnutí: 29.11.1961

Spisová značka: 8 Co 274/61

Číslo rozhodnutí: 16

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Řízení před soudem, Smlouvy, Účastníci řízení civilního

Předpisy: 38/1957 Ú. l. § 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

V souzené věci šlo o otázku, zda ČSD - Sdělovací a zabezpečovací stanice v Pardubicích je vůči žalujícímu Železničnímu stavitelství v Brně třetí osobou ve smyslu ustanovení § 2 vyhl. min. fin. ze dne 5. 2. 1957 č. 38/1957 Ú. l., o provádění pojištění zákonné odpovědnosti za škody způsobené provozem motorových vozidel a zda tudíž žalovaná Státní pojišťovna je povinna nahradit žalobci částku 203,- Kčs, představující škodu, kterou dne 20. 2. 1960 způsobil řidič žalobcova motorového vozidla na železničních závorách ČSD - Sdělovací a zabezpečovací stanice v Pardubicích.

Okresní soud Brno-město žalobě vyhověl, postaviv se na stanovisko, že poškozená Sdělovací a zabezpečovací stanice v Pardubicích je vůči pojištěnému žalobci třetí osobou ve smyslu vyhl. č. 38/1957 Ú. l. a že tedy nárok žalobcův na pojistné krytí předmětného pojistného případu je po právu.

Žalovaná Státní pojišťovna ve svém odvolání do rozsudku soudu prvního stupně uváděla, že názor tohoto soudu, že tu jde o třetí osoby ve smyslu § 2 vyhl. č. 37/1957 Ú. l., je v rozporu se smyslem a účelem § 2 cit. vyhlášky, který vylučuje z pojištění odpovědnosti vůči třetím osobám vlastní škody, postihující tutéž právnickou osobu. Podle dosud platných předpisů, zejména předpisů, týkajících se organizací (zákon č. 69/1958 Sb., vl. nař. č. 81/1958 Sb. - § 4, je nutno rozlišovat: a) organizace,

kteřé sice nejsou prohlášeny za právnické osoby, b) organizace, které sice nejsou prohlášeny za právnické osoby, ale mohou uzavírat hospodářské smlouvy, z nichž jim vznikají práva a povinnosti, ale nemohou vůči sobě uplatňovat nároky na náhradu škody, c) organizace, které sice mají určitý stupeň hospodářské samostatnosti, však výslovně o nich příslušný předpis stanoví, že nejsou právnickými osobami.

Podle dosavadní praxe soudní i mimosoudní jedině organizace sub a) mohou vůči sobě uplatňovat nároky na náhradu škody; vládní nařízení č. 81/1958 Sb. také možnost jednat při správě národního majetku vlastním jménem omezuje jen na právnické osoby (§ 4 odst. 4). Právo na náhradu škody způsobené provozem motorových vozidel, dráhy, letadel, je uplatňováno mezi organizacemi v řízení před soudy, neboť takový spor je vyňat z pravomoci arbitráže.

Organizace sub b) a c) mohou mezi sebou sjednávat hospodářské smlouvy v rámci své hospodářské samostatnosti, není však dán právní podklad ani není věcně účelné, aby byl mezi nimi jako složkami téže právnické osoby uměle konstruován vztah jako mezi „třetími osobami“ ve smyslu § 2 vyhlášky č. 38/1957 Ú. l., zejména, když tento vztah u organizací sub c) je zvláštním právním předpisem upraven a je o nich výslovně prokázáno, že nejsou právnickými osobami.

Takový vztah jako sub c) je mezi podnikem Železničním stavitelstvím a mezi ČSD - Sdělovací a zabezpečovací distancí. Dráhy a podniky železniční dopravy tvoří dohromady Československé státní dráhy jako provozní a technický celek; je obtížné a v některých případech nemožné zjistit vzájemnou odpovědnost, vinu resp. spoluvinu za škodu, způsobenou při společném provozu na majetku, který byl jedné nebo druhé složce dráhy svěřen. Právní subjektivita není přiznána jednotlivým drahám, dráhy jsou v přímé správě státu a nejsou proto právnickými osobami (čl. 4 odst. 1 statutu).

Rozsudek soudu prvního stupně nepřihlíží k uvedeným platným právním předpisům a důsledky rozsudku pro praxi by vedly ke sporům mezi složkami Československých státních drah o náhradu škody, event. by mohlo být zneužito pojištění odpovědnosti za provoz motorového vozidla, jestliže by pojišťovna za některou složku měla hradit škodu druhé složce ČSD.

Krajský soud v Brně rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil.

Z odůvodnění:

Podle § 2 vyhl. č. 38/1957 Ú. l. jsou vyloučeny z pojišťovací odpovědnosti vůči třetím osobám vlastní škody, postihující tutěž právnickou osobu. V souzeném případě jde o to, zda ČSD - Sdělovací a zabezpečovací distancie v Pardubicích a ČSD - Železniční stavitelství v Brně jsou subjekty rozdílnými a samostatnými, či jde o jednu právnickou osobu a její různé složky.

I když nejde v tomto případě o samostatné právnické osoby, jde nepochybně o organizace, které jsou samostatnými hospodářskými organizacemi, jak vyplývá ze sdělení ministra financí z 3. 5. 1961 č. j. 314-19.419 (61-2) C-2, tak i ministerstva dopravy a spojů z 4. 5. 1961 č. j. 15.574/61, neboť v odvětví železniční dopravy jsou zřízeny jako samostatné organizace jednak dráhy (Pražská, Plzeňská, Ostravská, atd.), jednak podniky železniční dopravy pro průmyslové a stavební výroby (dílny pro opravu vozidel, železniční stavitelství, aj.). Zmocnění ke zřizování těchto organizací je dáno ministerstvu dopravy a spojů vlád. nařízením č. 44/1954 Sb. (se změnami provedenými vlád. nař. č. 34/1958 Sb. a zák. č. 51/1955 Sb.). Všechny tyto organizace plánují samostatně, mají svůj účet u banky, potřebné základní a oběžné prostředky a ve věcech majetku svěřeného jim do správy jednájí vlastním jménem. Jde tedy o samostatné hospodářské organizace, které jsou způsobilé být účastníkem řízení před soudy, mimo jiné i ve sporech o plnění z pojistného poměru, o který v souzeném případě šlo (§ 1, § 7 odst. 1 písm. d) a § 7 odst. 2 vl. nař. č. 47/1953 Sb. ve znění vl. nař. č. 45/1954 Sb. a vl. nař. č. 28/1959 Sb.).

V souzeném případě je proto správný závěr, že Sdělovací a zabezpečovací distance v Pardubicích je vůči Železničnímu stavitelství v Brně třetí osobou ve smyslu § 2 vyhl. č. 38/1957 Ú. l. a je opodstatněn nárok Železničního stavitelství v Brně na pojistné krytí předmětné škody.